

XXV.

Monasterii Cluniacensis possessiones omnes confirmat.

(Laterani, Febr. 25.)

[*Bibliotheca Cluniac.*, 1455.]

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis HUGONI abbati Cluniacensi, ejusque fratribus tam presentibus quam futuris regularem vitam professis in perpetuum.

Religionis monasticæ modernis temporibus speculum, et in Galliarum partibus documentum, beati Petri Cluniacense monasterium ab ipso suæ foundationis exordio sedi apostolicæ in jus proprium est oblatum. Proinde Patres sanctæ recordationis Joannes XI, item Joannes XIX, Agapitus II, Benedictus VI, item Benedictus VII, Leo VII, item Leo IX, Gregorius VI, item Gregorius VII, Alexander II, Stephanus, Victor III, Urbanus II, Paschalis II, Gelasius II, Calixtus II, Lucius II, Eugenius III, Adrianus IV et Urbanus III, Ecclesiæ Romanæ pontifices, locum ipsum singularis dilectionis ac libertatis prærogativa donarunt, et universa et pertinentia privilegiorum suorum sanctionibus muniverunt. Statutum est enim ut ecclesiæ omnes, cœmeteria, monachi, clerici et laici universi infra terminos habitantes, qui sunt a rivo de Salnai, et ab ecclesia Rufiaci et Cruce de Lornant; a termino quoque molendini de Tornesac, per villam quæ dicitur Varena, cum nemore Burserio; a termino etiam qui dicitur Perois ad rivum usque de Salnai, sub apostolicæ tantum sedis jure ac tuitione permaneant. Neque ipsius Cluniacensis loci presbyteri, aut etiam parochiani, ad cujuslibet nisi Romani pontificis et Clun. abbatis cogantur ire synodum vel conventum. Sane pro abbatis, monachorum, seu clericorum infra prædictos terminos habitantium ordinatione, pro chrismatis confectio-
ne, pro sacri olei ecclesiarum, altarium, et cœmeteriorum consecratione, Cluniacense monasterium, quem maluerit antistitem evocet. Cluniacenses monachos ubilibet habitantes nulla omnino persona, præter Romanum pontificem, aut legatum, qui a latere ipsius fuerit destinatus excommunicet, aut interdicit. Sane terminos immunitatis loci vestri, qui a præfato antecessore nostro Urbano papa II constituti sunt, præsentis decreti nostri pagina confirmamus, ne videlicet ullus homo cujuscunque conditionis ac potestatis invasionem, prædam, aut rapinam facere, sive homicidium perpetrare præsumat infra ipsorum limites terminorum. Itaque termini sacri banui sunt hi: Versus Berziacum terminus est ad bivium circa Sarratam, unde una via venit ad Cluniacum, et altera ad Masillias; in strata versus Bellumjocum terminus est contra carruvium, quod est desuper molendinum cellerarii Clun; citra Niengias ultra Cluniacum versus Masillias terminus est ad bivium, unde una via tendit ad Masillias, altera ad Sanctam Mariam de Bosco; super Rufiacum terminus est ad summitatem defensi ad bi-

A viam, unde una [via] tendit ad Besorniacum, altera ad Quarellam; versus Sergiacum terminus est intracarruvium, citra locum ubi dicunt ad Turgum; in strata versus Cabilonensem pagum terminus est ad grossam Cassaniam super Marniacum; versus Brancedunum terminus est in via super boscum Bannedum; versus Tienorchium terminus est super rivulum quem dicunt Longamaquam; inter Banoscum et Donziacum versus Petronam vel Zasiacum, terminus est ad tres fagos, ubi partiuntur noster boscus de Cluniaco et boscus comitalis; versus Igiacum terminus est ad Carmos, super montem Medium.

In abbatibus, quæ cum suis abbatibus ordinationi Cluniacensis monasterii datæ sunt, videlicet S. Martialis Lemovicensis, monasterii non in Pictavis, S. Joannis Angeliacensis, monasterii Lesatensis, Moy-siacensis, Figiacensis in Cathurcensi pago; in Arvernia Mauziacensis, Tiernensis et Minatensis; in Antissiodorensi, S. Germani; in Rothomagensi abbazia apud Ponteseram; in Taroanensi S. Wlmari, sine Cluniacensis abbatis consilio abbas nullatenus eligatur. Ad hæc adjicimus, ut in omnibus prioratibus et cellis, quæ nunc sine proprio abbate vestro regimini subjectæ sunt, nullus futuris unquam temporibus abbatem ordinare præsumat. Sed tam prioratus ipsi et cellæ, quam et cætera in quibuslibet locis omnia, quibus Cluniacensis Ecclesia, Arvernensis concilii, quod per supradictum papam Urbanum II celebratum est, tempore investita erat, de quibus tunc nulla quæstio mota est, tam tibi quam successoribus tuis in pace semper et quiete serventur. Pro altaribus et ecclesiis, sive decimis vestris, nulli episcoporum facultas sit gravamen aliquod vobis, aut molestias irrogare, sed sicut eorum permissione quædam ex parte, quædam ex integro habuistis, et in futurum habeatis. Ecclesiarum vestrarum decimas, quæ a laicis obtinentur, si secundum Deum eorum potestati subtrahere vestræ religionis reverentia poterit, ad vestram et pauperum gubernationem vobis liceat possidere. Decimas laborum vestrorum, pro quibus tam vos quam alios monasticæ religionis viros inquietare episcopi consue-
runt, illorum videlicet quos Dominaturas appellant, qui vestro sumptu a monasteriis, et cellarum vestrarum clientibus excoluntur, sine omni episcoporum et episcopalium ministrorum contradictione deinceps quietius habeatis, qui vestra peregrinis fratribus et pauperibus erogatis. Ecclesiæ omnes, quæ ubilibet positæ sunt, seu capellæ vestræ et cœmeteria libera sint et omnis exactionis immunia, præter consuetam episcopi paratam, et justitiam in presbyteros, qui adversus sui ordinis dignitatem offenderint. Liceat quoque vobis seu fratribus vestris presbyteros eligere: ita tamen ut ab episcopis, vel episcoporum vicariis animarum curam absque venalitate suscipiant: quam si committere illi, (quod absit!) de pravitate noluerint, tunc presbyteri ex Apostolicæ sedis benignitate officia celebrandi licentiam consequantur. Ecclesiarum vero seu altarium con-

secrationes, si diœcesani episcopi gratis voluerint exhibere, a quolibet Catholico suscipiatis episcopo; nec cellarum vestrarum ubilibet positarum fratres pro qualibet interdictione vel excommunicatione divinatorum officiorum suspensionem patiantur; sed tam monachi ipsi quam et famuli eorum, et qui se monasticæ professioni devoverunt, clausis ecclesiarum januis, non admissis diœcesanis, divinæ servitutis officia celebrent, et sepulturæ debita peragant. Præterea quascunque possessiones, quæcunque bona idem monasterium in præsentiarum juste et canonice possidet, aut in futurum concessione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis Deo propitio poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant; in quibus hæc propriis duximus exprimenda nominibus:

In Burgundia ecclesiam de Villafranca, ecclesiam de Barberiaco, monasterium de Prims, ecclesiam de Belna cum appendiciis suis; in Francia ecclesiam Montis-Desiderii, ecclesiam de Dompetra, ecclesiam de Crispeio; in Provincia monasterium juxta Montem-Pessulanum; in Tolosano episcopatu ecclesias Sanctæ Columbæ; in Hispanias, Nazaram, S. Isidorum, S. Zoelum de Carnione, S. Romanum de Pernis, Villamviridem, Villamfrancam, Valamviridem, Palumbarium, Bodinum, Vimeneriam, S. Martinum de Nebda, S. Vincentium de Salamantica, Sanctam Columbam de Burgis, Cornilanam, quæ propriæ Cluniacensi monasterio datæ sunt. C Item in Nivernensi episcopatu monasterium de Albiniaco quod ad Charitatem pertinet. In Francia monasterium de Causiaco, quod ad S. Martinum de Campis pertinet, canonicalem ecclesiam de Abbeyvilla. Item ecclesiam de Rua, quæ ad monasterium de Abbeyvilla pertinet. In episcopatu de Castro, ecclesiam S. Petri de Aliano; in episcopatu Tusculanensi ecclesiam S. Mariæ de Pessulo [Pesculo]; in episcopatu de Orbeveteri, ecclesiam S. Mariæ de Aquamola, et ecclesiam S. Angeli.

Prohibemus autem ne infra parochias ad jus Cluniacensis monasterii pertinentes, absque Cluniacensis abbatis assensu ullus ecclesiam vel capellam ædificare præsumat, salva in omnibus sedis apostolicæ auctoritate. D Inhibemus autem ne terras, seu possessiones alias, et thesaurus ecclesiarum vestrarum liceat alicui vendere, seu alio modo alienare, vel loco pignoris obligare, vel alicui fratrum vestrorum pro aliquo fide jubere absque consensu abbatis et capituli vestri, aut majoris et sanioris partis. Quod si factum fuerit, decrevimus irritandum. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat præfatum monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu aliquibus vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione aut sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica sæcularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens,

contra eam venire ten'averit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate, reamque se judicio divino existere de perpetrata iniquitate cognoscat; et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ subjaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus, sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Ego Clemens Catholicæ Ecclesiæ episcopus.

TACERE VOLUNTATEM TUAM DOCE ME, DOMINE.

Ego Joannes presbyter cardinalis tituli Sancti Marci.

Ego Laborans presbyter cardinalis Sanctæ Mariæ Trans-Tiberim tituli Calixti.

Ego Albinus presbyter card. tit. Sanctæ Crucis in Hierusalem.

Ego Melior presb. card. SS. Joannis et Pauli tit. Pamachii.

Ego Jacobus diaconus card. S. Mariæ in Cosmedin.

Ego Octavianus SS. Sergii et Bacchi diaconus cardinalis.

Ego Gofridus S. Mariæ in Via Lata diaconus cardinalis.

Ego Petrus S. Nicolai in Carcere Tulliano diaconus card.

Ego Radulphus G. Georgii ad Velum Aureum diaconus card.

Datum Laterani, per manum Moysi Lateran. can. vices agentis cancellarii, v Kal. Martii, indict. vi, Inearn. Dominicæ anno 1187, pontificatus vero domni Clementis papæ III anno 1.

XXVI.

Abbatum S. Benedicti Padilironensium electionem jubet secundum monasterii Cluniacensis privilegia fieri.

(Laterani, Febr. 26.)

[*Bibliotheca Cluniac.*, p. 1452.]

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Hugoni abbati, et conventui Cluniacensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Privilegiis, quæ a sede apostolica Cluniacensi monasterio indulta sunt, diligenter inspectis, manifeste cognovimus quod Beati Benedicti monasterium a prædecessore nostro bonæ memoriæ, Gregorio papa VII, Hugoni Cluniacensi abbati ejusque successoribus commissum est, ut in ejus gubernatione, atque custodia et potestate habeant, et studium procurationis impendant; obeunte quoque ipsius loci abbate, eorum semper provideat diligentia, quatenus idonea et huic officio digna in loco regiminis secundum Beati Benedicti Regulam subrogetur persona, et quidquid in Monasterio ad augmentum et observationem monasticæ religionis institui vel emendari oportuerit, eorum semper